

Sygn. akt: I C 820/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 października 2019 r.

Sąd Rejonowy w Jędrzejowie I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia Katarzyna Wysoczyńska
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Dagmara Smerdzińska

po rozpoznaniu w dniu 19 września 2019 r. w Jędrzejowie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółka Akcyjna w W.

przeciwko P. K. (1)

o zapłatę

I. oddała powództwo

II. zasądza od (...) Spółka Akcyjna w W. na rzecz P. K. (1) kwotę 287 zł (dwieście osiemdziesiąt siedem złotych) tytułem kosztów procesu

Sygn. akt I C 820/18

UZASADNIENIE

Wyroku z dnia 3 października 2019 roku

W dniu 11 sierpnia 2018 roku do tut. Sądu wpłynął pozew (...) S.A. w W. przeciwko P. K. (2) o zapłatę kwoty 975,33 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 19 czerwca 2018 roku do dnia zapłaty. W uzasadnieniu swego żądania strona powodowa wskazała, że strony wiązała umowa o usługę turystyczną, co do której przed terminem jej wykonania pozwany odstąpił. Strona powodowa wskazała, że w związku z tym, że do realizacji umowy nie doszło poniosła stratę w kwocie 1173,33 zł, na poczet której zaliczono kwotę 198 zł stanowiącą zaliczkę wpłaconą przez pozwanego.

W dniu 22 października 2018 roku strona powodowa sprecyzowała nazwisko pozwanego na (...) (k. 38).

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 7 listopada 2018 roku sygn. akt I Nc 798/18 tut. Sąd uwzględnił powództwo (k. 40).

W dniu 26 listopada 2018 roku do tut. Sądu wpłynął sprzeciw pozwanego od nakazu zapłaty z dnia 7 listopada 2018 roku, w który wniósł o oddalenie powództwa oraz wskazał, że wysokość żądania nie została udowodniona, a nadto, że przy zawarciu umowy nie otrzymał ogólnych warunków uczestnictwa dołączonych do pozwu, ale nieobowiązujące w dacie zawarcia umowy warunki. Nadto wskazał, że znacząco przed terminem rozpoczęcia imprezy turystycznej odstąpił od umowy, a mianowicie w dniu 6 lutego 2018 roku, co umożliwiło anulację biletów oraz ponowną sprzedaż miejsc w samolocie (k. 41- 45).

W dniu 24 czerwca 2019 roku strona powodowa wskazała, że na kwotę 300 zł objętą żądaniem pozwu składają się koszty obsługi ryczałtowo liczone w wysokości 150 zł za osobę, obejmujące opłaty licencyjne za użytkowanie programów do rezerwacji, koszty najmu lokali, elektryczności, usługi bankowe i koszty pracownicze (k. 86).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwany zawarł z (...) S.A. umowę o udział w imprezie turystycznej obejmującą pobyt na Malcie w hotelu wraz z przelotem i wyżywieniem dla dwóch osób w okresie od 18 czerwca do 25 czerwca 2018 roku. Całkowity koszt usługi miał wynieść 3178 zł. Zapłata wskazanej kwoty miała nastąpić w trzech ratach, a mianowicie 198 zł w terminie do 30 września 2017 roku, kwota 437,60 zł do dnia 31 stycznia 2018 roku i kwota 2542,40 zł w terminie do 28 maja 2018 roku. Rezerwacja została dokonana 27 września 2017 roku i nadano jej numer (...).

Umowa została zawarta za pośrednictwem Biura (...) w C.. Z tytułu zawarcia umowy wynagrodzenie pośrednika wyniosło kwotę 117,33 zł.

Dowód: umowa (k. 13 -14), faktura (k. 23), mail (k. 48 -49), umowa agencyjna (k. 87 – 92).

Pozwanemu przy zawarciu umowy doręczono nieobowiązujące już w dacie zawarcia umowy ogólne warunki ubezpieczenia. Pozwany wpłacił w terminie zaliczkę w kwocie 198 zł (okoliczności niesporne).

W dniu 27 września 2017 roku strona powodowa dokonała zakupu dwóch miejsc samolocie na Maltę dla pozwanego i osoby towarzyszącej. Koszt zakupu biletów wyniósł 756 zł.

Dowód: faktura (k. 18), wyciąg bankowy (k. 21), potwierdzenie lotu (k. 19 - 20).

W dniu 6 lutego 2018 roku pozwany odstąpił od umowy nr rezerwacji (...). Pismo zostało wysłane drogą mailową na adres agenta Biura (...) w C. podany przy rezerwacji.

Dowód: wypowiedzenie (k. 55), korespondencja mailowa (k. 48, 53-54, 82, 97-98).

Pismem z dnia 10 kwietnia 2018 roku strona powodowa wezwała pozwanego do zapłaty kwoty 975,33 zł tytułem kosztów anulacji imprezy turystycznej.

Dowód: wezwanie z dowodem doręczenia (k. 25, 26).

Sąd zważył co następuje:

Powództwo nie jest zasadne.

W niniejszej sprawie niespornym było to, że strony zawarły za pośrednictwem agenta - Biura (...) w C. umowę o usługę turystyczną. Umowa ta zawierała podstawowe dane dotyczące realizacji usługi tj. jej termin, miejsce oraz wysokość ceny za realizację usługi. Umowa nie zawierała natomiast uregulowań w zakresie możliwości odstąpienia od umowy, terminu odstąpienia i ewentualnych związanych z tym kosztów odsyłając w tym zakresie do ogólnych warunków uczestnictwa. Główny problem polegał jednak na tym, że pozwany nie otrzymał obowiązujących w dacie zawarcia umowy ogólnych warunków uczestnictwa, otrzymał natomiast nieobowiązujące już w tej dacie warunki. Okoliczność ta nie była sporna między stronami.

W ocenie Sądu nieprawidłowe działanie agenta jako przedstawiciela powoda stanowiło naruszenie praw pozwanego jako konsumenta i winno obciążać wyłącznie powoda.

Zdaniem Sądu, pozwanego nie wiązały ogólne warunki uczestnictwa dołączone do pozwu (k. 15 – 17), albowiem nie zostały one pozwanemu doręczone przy zawarciu umowy (art. 384 §1 kc). Nadto zdaniem Sądu strony nie wiązały

pozwanego ogólne warunki uczestnictwa doręczone pozwanemu, albowiem w dacie zawarcia umowy nie miały one mocy wiążącej, zostały bowiem zmienione przez ogólne warunki z k. 15 – 17.

Z tych też względów w ocenie Sądu w zakresie nieuregulowanym umową do oceny praw i obowiązków stron w tym prawa do odstąpienia od umowy, terminu tego odstąpienia i ewentualnych rozliczeń należało stosować przepisy powszechnie obowiązującego prawa.

W dacie zawarcia umowy między stronami obowiązywała ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 roku o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych (Dz. U. tj. 2017 rok poz. 1553), która nie zawierała szczegółowych uregulowań w zakresie prawa odstąpienia konsumenta od umowy o usługę turystyczną, odsyłając w zakresie nieuregulowanym ustawą do przepisów kodeksu cywilnego (art. 11 ustawy). Wyraźne zmiany w tym zakresie wprowadzono dopiero od 1 sierpnia 2018 roku, kiedy to weszła w życie ustawa z dnia 24 listopada 2017 roku o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych, która w swym przepisie art. 47 uregulowała w sposób jasny prawo do odstąpienia od umowy przez konsumenta w każdym czasie i zasady naliczenia ewentualnej opłaty na rzecz organizatora turystyki. Uchwalenie tej ustawy było konsekwencją implementacji dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (EU) (...) z dnia 25 listopada 2015 roku w sprawie imprez turystycznych i powiązanych usług turystycznych.

Wskazany przepis art. 47 ustawy jest implementacją przepisu art. 12 ust. 1 dyrektywy. Zgodnie z tym przepisem państwa członkowskie miały obowiązek zapewnienia podróżnemu prawa do odstąpienia od umowy o udział w imprezie turystycznej w każdym momencie przed rozpoczęciem imprezy turystycznej. Nadto w tym przepisie wskazano, że w przypadku gdy podróżny odstąpił od umowy o udział w imprezie turystycznej, może być zobowiązany do zapłacenia odpowiedniej i możliwej do uzasadnienia opłaty na rzecz organizatora, określonej w umowie o udział w imprezie turystycznej. Wskazano także na konieczność rozsądnego określenia standardowych opłat w zależności od tego, w jakim czasie przed rozpoczęciem imprezy turystycznej doszło do rozwiązania umowy oraz od spodziewanych oszczędności kosztów oraz spodziewanego dochodu z tytułu alternatywnego wykorzystania danych usług turystycznych. Dyrektywa wskazała także, iż w przypadku braku standardowych opłat za rozwiązanie wysokość opłaty za rozwiązanie ma odpowiadać cenie imprezy turystycznej pomniejszonej o zaoszczędzone koszty i wpływy z alternatywnej realizacji danych usług turystycznych.

Co prawda strony zawarły umowę przed wejściem w życie ustawy z 2017 roku i datą implementacji wskazanej dyrektywy, a nadto usługa miała być zrealizowana przed jej wejściem w życie, to jednak ustawa ta wraz z dyrektywą miała zastosowanie w niniejszej sprawie z mocy przepisu art. 73 ustawy, albowiem postępowanie w przedmiotowej sprawie zostało wszczęte po dniu wejścia w życie ustawy, a mianowicie we wrześniu 2018 roku.

Zgodnie z przepisem art. 47 ust. 1 wskazanej ustawy podróżny może odstąpić od umowy o udział w imprezie turystycznej w każdym czasie przed jej rozpoczęciem.

Zgodnie z przepisem art. 47 ust. 2 podróżny może zostać zobowiązany do zapłacenia odpowiedniej i uzasadnionej opłaty za odstąpienie od umowy o udział w imprezie turystycznej na rzecz organizatora turystyki; w przypadku nieokreślenia w umowie o udział w imprezie turystycznej opłat za odstąpienie od umowy o udział w imprezie turystycznej wysokość tej opłaty odpowiada cenie imprezy turystycznej pomniejszonej o zaoszczędzone koszty lub wpływy z tytułu alternatywnego wykorzystania danych usług turystycznych. Na żądanie podróżnego organizator turystyki uzasadnia wysokość opłat za odstąpienie od umowy o udział w imprezie turystycznej.

Zgodnie z przepisem art. 47 ust. 3 ustawy w umowie o udział w imprezie turystycznej może zostać wskazana opłata za odstąpienie od umowy o udział w imprezie turystycznej w wysokości zależnej od tego, w jakim czasie przed rozpoczęciem imprezy turystycznej doszło do odstąpienia od umowy o udział w imprezie turystycznej, od spodziewanych oszczędności kosztów oraz spodziewanego dochodu z tytułu alternatywnego wykorzystania danych usług turystycznych. Opłata podlega potrąceniu z wpłaty dokonanej przez podróżnego.

Zgodnie z art. 47 ust. 4 ustawy podróżny może odstąpić od umowy o udział w imprezie turystycznej przed rozpoczęciem imprezy turystycznej bez ponoszenia opłaty za odstąpienie w przypadku wystąpienia nieuniknionych i nadzwyczajnych okoliczności występujących w miejscu docelowym lub jego najbliższym sąsiedztwie, które mają znaczący wpływ na realizację imprezy turystycznej lub przewóz podróżnych do miejsca docelowego. Podróżny może żądać wyłącznie zwrotu wpłat dokonanych z tytułu imprezy turystycznej, bez odszkodowania lub zadośćuczynienia w tym zakresie.

W swym wypowiedzeniu pozwany nie wskazał przyczyny wypowiedzenia zatem w przedmiotowej sprawie nie ma zastosowania przepis art. 47 ust. 4 ustawy.

Nadto jak wskazano wyżej w umowie jaka została zawarta między stronami nie została określona wysokość opłaty jaką pozwany winien zapłacić w przypadku odstąpienia od umowy, zatem w niniejszej sprawie zastosowanie miał przepis art. 47 ust. 2 wskazanej ustawy.

We wskazanym przepisie (a także wskazanym uregulowaniu dyrektywy) wyraźnie określono, że opłata winna być uzasadniona (racjonalnie), a zatem nie może być ona dowolna i oderwana od konkretnego przypadku, winna znajdować w uzasadnienie w stracie organizatora jaka wynikała w skutek odstąpienia od umowy przez konsumenta. Wskazany przepis określił, że opłata ta winna być powiązana z ceną usługi, którą należy pomniejszyć o zaoszczędzone koszty lub wpływy z alternatywnego wykorzystania danej usługi turystycznej. Wyliczenie tej opłaty winno być jasne i dokonane przez organizatora usługi.

W ramach mniejszego postępowania strona powodowa domagała się od pozwanego kwoty 975,33 zł, wskazując, że wysokość całkowitej opłaty winna wynosić 1173,33 zł, na poczet której zaliczono kwotę 198 zł stanowiącą zaliczkę wpłaconą przez pozwanego. Nadto strona powodowa wskazała, że na kwotę 1173,33 zł składały się kwota 300 zł stanowiąca koszty obsługi ryczałtowo liczone w wysokości 150 zł za osobę obejmujące opłaty licencyjne za użytkowanie programów do rezerwacji, koszty najmu lokali, elektryczności, usługi bankowe i koszty pracownicze, kwota 117,33 zł stanowiąca wynagrodzenie pośrednika i kwota 756 zł stanowiąca koszt zakupu dwóch biletów lotniczych.

W ocenie Sądu żądanie dotyczące kwoty 300 zł było nieuzasadnione. Uzasadnienie wyliczenia wskazanej kwoty było ogólnikowe i nie poparte żadnymi dowodami, a zatem brak było możliwości jej weryfikacji.

W ocenie Sądu żądanie zapłaty kwoty 756 zł było także nieuzasadnione. Co prawda wysokość wskazanej kwoty wynikała z przedłożonych dokumentów tj. faktury (k. 18), wyciągu bankowego (k. 21) i potwierdzenia lotu (k. 19 - 20), jednakże zdaniem Sądu powód nie wykazał, że podjął jakiegokolwiek kroki celem anulowania lub zmniejszenia tych kosztów np. przez ponowną sprzedaż biletów, odwołania rezerwacji tych miejsc. W ocenie Sądu okres od odstąpienia od umowy przez pozwanego tj. 6 lutego 2018 roku do okresu rozpoczęcia realizacji usługi, wynoszący ponad 4 miesiące, pozwalał stronie powodowej zminimalizowanie tych kosztów. Obowiązek minimalizowania tej opłaty jako wysokości szkody wynikał w ocenie Sądu z przepisu art. 362 kc.

W ocenie Sądu strona powodowa nie wykazała, że podjęła jakiegokolwiek kroki celem zmniejszenia wysokości wskazanej kwoty, że faktycznie nie mogła uniknąć poniesienia tych kosztów.

Jeżeli chodzi o kwotę 117,33 zł to żądanie to było zasadne. Kwota ta stanowiła wynagrodzenie za zawarcie umowy za pośrednictwem agenta. Pozwany nie kwestionował, że czynność ta faktycznie nastąpiła, a zatem wynagrodzenie agentowi się należało pomimo tego, że do realizacji umowy nie doszło. Wysokość wynagrodzenia wynikała z faktury k. 23.

Niespornym było, że pozwany wpłacił powodowi kwotę 198 zł, a zatem kwota ta została zaliczona na poczet należnej opłaty w kwocie 117,33 zł i w całości pokryła tą należność.

Na marginesie należy tylko dodać, że nawet przy przyjęciu, że wskazane wyżej przepisy dyrektywy i ustawy ją implementującej nie mają zastosowania w niniejszej sprawie, to zdaniem Sądu przy zastosowaniu przepisów kodeksu cywilnego, powództwo nie było zasadne.

Należy zważyć, że żaden z przepisów prawa nie zabrania konsumentowi odstąpienia od umowy przed terminem jej realizacji. W przypadku, gdy strona przeciwna w skutek odstąpienia od niej poniosła szkodę może domagać się jej naprawienia na zasadach ogólnych (art. 361 kc – 363 kc), przy czym ciąży na niej stosownie do art. 6 kc obowiązek wykazania szkody i jej wysokości. Nadto zobowiązana jest od daty pozyskania wiedzy o rozwiązaniu umowy (odstąpienia od niej), do dążenia do zminimalizowania wysokości szkody.

W niniejszej sprawie pozwany odstąpił od umowy w dniu 6 lutego 2018 roku, co wynika z wiadomości mailowej, którą Sąd uznał za wiarygodną. Wiadomość tą pozwany przesłał na adres podany przy zawarciu umowy. To, że wiadomość ta została przesłana bezpośrednio do strony powodowej przez agenta z opóźnieniem nie może dla pozwanego wywołać negatywnych skutków.

Od tej daty zatem tj. 6.02.2018 roku strona powodowa zgodnie przepisem art. 362 kc winna dążyć do minimalizacji wysokości szkody. Jak wskazano we wcześniejszych rozważaniach strona powodowa nie udowodniła, że dążyła o zmniejszenia wysokości szkody, w szczególności w zakresie wysokości ceny za bilety lotnicze.

Co do zasadności pozostałych kwot jako elementów składowych żądania, Sąd przedstawił je we wcześniejszych rozważaniach.

Z tych też względów powództwo oddalono.

W pkt II wyroku orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 kpc w zw. z art. 108 kpc.

Na kwotę 287 zł złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego w kwocie 270 zł ustalone na podstawie § 2 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz opłata skarbową od udzielonego pełnomocnictwa.